אפרוח. שהכשר נותן טעם ולא שנא טמאה ול"ש מהורה דנבלה היא: אבל טמאה. בלא אפרוח לא: כיון דאית בה אפרוח קרי לה טמאה. ואפילו של טוף טהור: מכלל דרישא. דנקט טמאה טמאה ומהורה: בביצה אפרוח. וה"ה (ג) בשאר בהמה דם דשדא היכלא בכולה וגרלה דטמאה שהיא קלופה אפשר דאסורה ובירושלמי "גבי גיטולי ביצים משמע דיש חילוק בין קלופות לשאין קלופות ושמא לענין זה נמי יש חילוק והא דלא משני הכא הא בקלופה הא בשאינה קלופה משום דסתם ביצים מבשלים אותן בקליפתן: פירושי קא מפרש. ז) הכא לא פריך ל"ה אסורות אסורות למה לי וכן בכמה דוכתין, ובכמה דוכתין פריך*: דנפל בדיקולא דבשרא. בערוך "חברו בהדי היא ניימא ודיקולא שפיל" פירוש קלתא וכתוב בתשובת הגאונים דהכי קאמר דנפל ליורה גדולה שיש בה שיעור דיקולא" וקשה כיון דלאו לדיקולא נפל מאי קאמר סבר רב אשי לשעוריה במאי דבלעה דיקולא ובקונטרס פירש דיקולא קלתא וקלתא הוא כלי שמבשלין בה בשר כדאמר בהמעכר את הספינה (נ"ב עד.) כל שאינו יוש מהפך להם גיהנם כבשר בקלתא ואפשר דקרי ליה דיקולא משום הרתיחות שעולות בתוכו שנקראים דיקולי כדאמר פרק כל שעה (פסחים דף נט:) אמר רב יוסף לא ליתלא אינש תרתי חיטי בהדי הדדי דילמא אזל חדא (ג) בגדי דחברתה ולא סליק ליה דיקולא דמיא מד' רוחתא": ואיבעיא לה בבשרים ואחד כו'. ומדלא פירש בהדיא בבשרים והיא מותרת ליכא למיפשט מידי דשמא רבי יהושע בן לוי עצמו הוא מסופק ומיהו קשה דלקמן קאמר רבי יהושע בן לוי כל איסורין שבתורה בבשרים משמע ח) בבשרים של היתר כמו גיד בבשרים אין בן המנין ויש לומר דהתם משמיה דבר קפרא קאמר לה אבל הכא מדקאמר בבשרים אסור משמע שפיר דבבשרים של היתר נמי אסור לבכי איש בן למימר דלדידה הוה מספקא ליה: כל איסורין שבתורה בבשרים. פירש בקונטרס דאף כי לא יהיב טעמא בעי בשרים ואין נראה ומה שהכית ראיה מלקמן אפרש לקמן בעזרת השם:

ביצה אפרוח. וה"ה (ג) בשאר בהמה דם דשדא היכלא בכולה וגרלה דטמאה שהיא קלופה אפשר דאסורה

"ביצים מהורות ששלקן עם ביצים טמאות אם יש בהן בנותן טעם כולן אסורות הבא נמי בביצת אפרוח ואמאי קרי לה "טמאה" כיון דאית בה אפרוח קרי לה "טמאה" ודא מדקתני סיפא "ביצים ששלקן ונמצא אפרוח באחת מהן אם יש בהן בנותן טעם כולן אסורות מכלל דרישא דלית בה אפרוח עסקינן? פירושי קא מפרש ביצים מהורות ששלקן עם ביצים טמאות אם יש בהן בנותן טעם כולן אסורות כיצד כגון ששלקן ונמצא אפרוח באחת מהן ה"נ מסתברא, דאי ס"ד רישא דלית בה אפרוח, השתא דלית בה אפרוח אסורה, דאית בה אפרוח מיבעיא, אי משום הא לא אירייא, תנא סיפא לגלויי רישא שלא תאמר רישא דאית בה אפרוח אבל לית בה אפרוח שריא תנא סיפא דאית בה אפרוח מכלל דרישא דלית בה אפרוח ואפילו הכי אסירא, והוא כיתא תרבא דנפל בדיקולא דבשרא סבר רב *אשי לשעוריה במאי דבלע דיקולא אמרי ליה רבנן לרב אשי אשי דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע, והוא פלגא דיתא דתרבא דנפל בדיקולא דבשרא סבר מר בר רב אשי לשעוריה בתלתין פלגי דיתא אמר ליה אבוה לאו אמינא לך לא תזלזל בשיעורין דרבנן ועוד *האמר ר' יוחנן חצי שיעור אסור מן התורה. אמר רב שמן בר אבא אמר רב אידי בר אידי בר גרשם אמר לוי בר פרטא אמר רבי נחום אמר רבי בירייס משום זקן אחד ורבי יעקב שמיה: דבי נשיאה אמרו - ביצה בס' אסורה, בס' ואחת מותרת, אמר רבי זירא לרב שמן בר אבא - ראה שאתה מטיל בה גבול היתר שהרי שני גדולי הדור לא פירשו את הדבר רבי יעקב בר אידי ורבי שמואל בר נחמני תרוייהו משמיה דרבי יהושע בן לוי אמרי "ביצה - בס' אסורה בס' ואחת מותרת" ואיבעיא להו בס' ואחת בהדי דידה או דילמא לבר מינה, ולא פשיט, ומר פשיט לה מפשטא, אתמר אמר רבי חלבו אמר רב הונא "ביצה בס' והיא אסורה, בס' ואחת היא מותרת. ההא דאתא לקמיה דר"ג בר רבי א"ל אבא לא שיער בארבעים ושבע ואני אשער בארבעים וחמש, ההא דאתא לקמיה דר"ש בר רבי א"ל אבא לא שיער במ"ה ואני אשער במ"ג. ההוא דאתא לקמיה דר' חייא א"ל כלום יש שלשים, טעמא דליכא שלשים הא איכא שלשים משערין? אמר ר' חנינא גוזמא. אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסורין שבתורה בס' אמר לפניו ר' שמואל בר רב יצחק רבי אתה אומר כן הכי אמר רב אסי אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסורין שבתורה במאה ושניהם לא למדוה אלא מזרוע בשלה דכתיב ולקח הכהן את הזרוע בשלה וגו' ותניא בשלה אין קלמר ליה אלא דבר שאינו יכול לעמוד כלומר כלום יש שם אפילו שלשים ואע"פ שאינו ניתר בכך: בס'. היכא דבדקינה ולא יהיב טעמא אי נמי ליכא למיקס אטעמא כגון מין ומינו אבל היכא דבדקינה ויהיב טעמא נעולם טעמא לא בטיל כדאמר בכמה דוכתין ולקמן (דף נא.) נמי אמרינן יש בהן בטהן טעם בין שיש (ח) להעלות במאה ואחד ובין שאין כו' אסור לו שיהיב לה יהיב טעמא, בשיגן שיש לבטוליה דלקמן דקתני אין בהן בכ"מ בין שיש להעלות כו' מוכר דאמרינן אין בהן בטלים ח) בבמאה ולא בבשרים, אלמא כי לא יהיב טעמא דהא הכא איכא למימר דאי שלא במינו הוא יהיב טעמא אפילו הכא דיהיב טעמא דהא הכא אינה למימר דאי שלא במינו הוא יהיב טעמא אפילו הכא דיהיב טעמא לא בטיל: זרוע. של אחד מזר הוא המורם ממנו ומניפין אותו ונתן לכהן ואסור לזרים ז) והאיל (כולו) מחלק לבעליו דהא שלמים הוא: מין

[שופטים דתרומות פ"ע]

[שם]

[נ"ל אשי]

יומא עב: עד.

רבינו גרשום

סבר רב אשי לשעוריה במאי דבלע נמי דיקולא. כלומר דיקולא היה דתתה תנפל כדיתא תרבא לתוך דיקולא רותחה וסבר רב אשי לשעוריה ששים במאי דבלע כו'. ההוא (כו) פלגא דיתא כו' כלומר נפל לדיקולא רותחה. לשעוריה בתלתין פלגי דיתי כלומר דאי הוי שם שלשים חצאי דיתא דבישורא הוה מתרתי שהיה מקיל ביותר. ההוא דאתא לקמיה דרבן גמליאל. כלומר חצי דית חלב שנפל לתוך יורה של בשר רותחת. אבא לא שיער כו' שהיה מקיל בחצי שיעור:

[פסח פרק י' דתרומות]

עמ' א מיי' פט"ו מהל' מאכלות אסורות כל' יט סמג לאוין קמא טור"ע יו"ד סי' פו סעיף ה ו:

[עיין תוס' בכורות לא ד"ה לאיכ]

[פרק דקל ח]

[סנהדרין ג.]

[עד כאן בערוך]

פ ב מיי' פ"ט מהל' מאכלות אסורות כל' מ' סמג לאוין קמא טור"ע יו"ד סי' ל סעיף ח וסי' לח סעיף ד:

פא ג טור"ע יו"ד סי' לח סעיף ו:

פב ד מיי' פי"ד מהל' מאכלות אסורות הל"ב וט"ב מהל' שחיטה עשור הלכה ג:

[ועי"ע תוס' לקמן ק. ד"ה כבקדש]

פג ה מיי' פט"ו מהל' מאכלות אסורות כל"ב סמג לאוין קכב קמא טור"ע יו"ד סי' פו סעי' ה וסי' לח סעיף ז:

נוטאן ט"ז ביאור הגר"א ס"ת ט"ו אסור

שיטה מקובצת

ח) דחצי שיעור אסור מן התורה כדאמרינן חצי שיעור מנין: כ) בחצי זית אלא בשיעור שלם: ג) בתמיה וכולי האי מי מזלזלינן: ד) וכן שאין רבו אסור ואילו כי לא יהיב טעמא: ס) אלא בכמה לאו בששים אלמא: ו) ואסור לזרים ורואיל נאכל לבעליו דהא שלמים הוא כב"ל ועל שאר כל הדבור עד סוף העמוד נרשם עליו: ז) הכא לא פריך. נ"ב עי' תוס' בכורות דף ל"א ע"ב: ח) משמע מפי' דבששים של היתר: מבנך

ב' מאיים על ביאור (ב' לאוות הפוכות הגר"א נוטאן מבנך)

ב' דרשות ה"כמה ביתר בין כדי לבטל איסור

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה בס' וסי' שים בהן להעלות: (ג) תוס' ד"ה בביצת אפרוח ודיה בגמרא ל"ל ותיבת בשלה ממחק: (ג) ד"ה דנפל וכו' דילמא אזל חדא בגמרא ויהיב בהדי, דתכרתה ולא סליק ליה דיקולא.

"כל איסורין שבתורה בבשרים" / הגר"א ב' דרשות הללו בגמרא ויהיב בהדי אזל חדא ולא סליק ליה דיקולא